

Силабус курсу
Лінгвопрагматичні аспекти перекладу

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 035 Філологія
Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійна програма «Англійська мова і література»
Кількість кредитів – 3
Рік підготовки – 2, семестр – 3
Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна
Дні занять: за розкладом
Консультації: за розкладом

Мова викладання: англійська

Керівники курсу

Кандидат філологічних наук, викладач Шуляк Ірина Михайлівна

Контактна інформація

shuliak88@tnpu.edu.ua 0352-43-58-31 (деканат)

Опис дисципліни

Метою навчальної дисципліни “Лінгвопрагматичні аспекти перекладу” є розширення й поглиблення знань студентів у сфері перекладу, а саме: ознайомити із закономірностями взаємодії мовних та позамовних засобів комунікації у перекладацькій діяльності, специфікою перекладу різних за жанром текстів та особливостей усного перекладу в різних комунікативних умовах, прагматичною адаптацією перекладу з метою забезпечення рівності комунікативного ефекту в оригіналі та перекладі, що уможливить формування у студентів фахових компетентностей, необхідних для успішного усного та писемного перекладу й спілкування іноземною мовою.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є забезпечити оволодіння здобувачів освіти навичками застосування перекладацьких методів та прийомів з урахуванням прагматичних відносин тексту оригіналу й перекладу й навчити застосовувати форми перекладацької практики на основі здійснення прагматичного аналізу тексту.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Теми	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Лінгвістична прагматика: сутність, предмет і методи дослідження. Категорії лінгвістичної прагматики			

10/4	<p>Тема 1. Лінгвістична прагматика в структурі сучасного мовознавства</p> <p>Тема 2. Предмет, категорії, зв'язки лінгвістичної прагматики з іншими науками</p> <p>Тема 3. Прагматика лексичних і граматичних одиниць</p> <p>Тема 4. Прагматика імплікацій та імплікатур спілкування.</p> <p>Тема 5. Прагматика мовленнєвих актів.</p>	<p>Знати предмет, сутність і методи лінгвопрагматики, вміти розуміти специфіку комунікативних явищ, ефективно орієнтуватися у комунікативному процесі. Знати сутність категорій лінгвістичної прагматики; розуміти співвідношення понять «значення» та «смысл»; вміти виявляти та нейтралізувати комунікативні проблеми, посилювати свою комунікативну позицію, здатність дотримуватися сучасних мовних норм, використовувати різні форми і види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу мовленнєвих актів, здатність, виявляти успішні мовленнєві взаємодії комунікантів та ототожнювати національно-культурну специфіку мовленнєвого спілкування.</p>	Питання, виконання практичних завдань.
Змістовий модуль 2. Прагматика і переклад.			
10/6	<p>Тема 1. Прагматичний потенціал висловлювання. Типи прагматичних відношень.</p> <p>Тема 2. Види прагматичної адаптації.</p> <p>Тема 3. Переклад мовленнєвих актів.</p> <p>Тема 4. Переклад імпліцитних значень та імплікатур.</p> <p>Тема 5. Типи перекладацьких помилок. Прагматичні зсуви у перекладі. Прагматична адекватність перекладу оригіналу.</p> <p>Тема 6. Аудіо-візуальний переклад: прагматичний</p>	<p>Визначати необхідні і достатні способи перекладу та адекватно перекладати одиниці різного мовного рівня; перекладати і коментувати усний матеріал різних стилів з застосуванням основних видів професійного двостороннього перекладу; спонтанно та чітко висловлювати думки двома мовами, застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату в перекладі текстів</p>	Питання, презентації, виконання практичних завдань, ІНДЗ

	підхід.	різних жанрів.	
--	---------	----------------	--

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 2	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 3	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 4	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 12	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ФК 6	Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
ФК 8	Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
ФК 11	Здатність викладати свою думку відповідно до певних комунікативних ситуацій з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності.
ФК 13	Здатність виявляти та аналізувати причини мовної інтерференції на різних рівнях шляхом зіставлення мовних явищ рідної та іноземної мов і знаходити шляхи її подолання.
ФК 14	Здатність здійснювати аналіз мовного матеріалу з огляду на його лінгвосоціокультурні компоненти.
	Програмні результати навчання
ПРН 2	Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
ПРН 6	Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
ПРН 10	Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).
ПРН 16	Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

Літературні джерела Рекомендова література

Основна

1. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної прагматики. К.: Видавничий центр «Академія», 2011. 304 с
2. Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики : монографія. Львів: ПАІС, 2010. 336 с.
3. Гладуш Н. Ф. Прагматика перекладу. навч. посіб. К. : Вид. центр КНЛУ, 2007. 104 с
4. Караневич М.І. Прагматика перекладу художньої літератури: навчальний посібник для студентів спеціальності «Переклад». Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. 161 с.

Допоміжна література

1. Безугла Л. Р. Вербалізація імпліцитних смислів у німецькомовному діалогічному дискурсі : монографія. Харків: ХНУ ім. В. Каразіна, 2007. 332 с.
2. Гладуш Н. Ф. Прагматичні аспекти висловлення і дискурсу. К.: Вид. центр КНЛУ, 2005. 200 с.
3. Карабан В. І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2003. 608 с.
4. Куц Є.О., Костенко Г.М., Лазебна Н.В., Підгорна А.Б., Кузнєцова І.В.. Прагматична адаптація та її особливості під час перекладу текстів різних жанрів: монографія. Запоріжжя : Кругозір, 2015. 148 с
5. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
6. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
7. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2010. 844 с.
8. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації. Черкаси: Видавництво Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с.
9. Шуляк І. М. Непрямі мовленнєві акти у романах Патріка Вайта: лінгвостилістичний та функціонально-прагматичний аспекти : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Херсон, 2018. 20 с.
10. Шуляк І. М. Непрямі мовленнєві акти у романах Патріка Вайта: лінгвостилістичний та функціонально-прагматичний аспекти : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / херсонський державний університет. Херсон, 2018. 267 с.
11. Шуляк І., Томчук І. Синтаксично-стилістичні репрезентативи комунікативної інтенції мовця в романі Патріка Вайта "The Eye of the Storm". Актуальні питання іноземної філології. 2020 (12). С. 210-215.
12. Шуляк І. М. Комунікативні реакції мовця на непрямі мовленнєві акти у діалогічному мовленні (на матеріалі англійського художнього дискурсу). Нова філологія. 2021. (82). С. 354-360.
13. Шуляк І.М. Непрямий мовленнєвий акт як засіб маніпуляції у контексті технології рефреймінгу (на матеріалі англійського художнього дискурсу). Сучасні дослідження з іноземної філології. 2021. Вип. 20 (2). С. 192-204.
14. Ostapchuk I., Shuliak I., Serebrianska I., Bondarenko T., Shkvorchenko N. The pragmatic aspect of English euphemisms and dysphemisms of the social media in political discourse. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research. 2021. Vol 11(2). PP. 104-107.
15. Cruse A. A Glossary of Semantics and Pragmatics. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006. 205 p.
16. Cutting J. Pragmatics and Discourse. Routledge: London and New York. 2002. 201 p.
17. Griffiths P. Introduction to Semantics and Pragmatics. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006. 206 p.
18. Hurford J. Semantics. A Coursebook. Cambridge: Cambridge University Press. 2007. 350 p.
19. Mey J. Concise Encyclopedia of Pragmatics. Oxford: Elsevier Ltd., 2009. 1183 p.
20. Thomas J. Meaning in Interaction: an Introduction to Pragmatics. London: Longman, 1995. 224 p.
21. Yule J. The Study of Language. Cambridge University Press. 2010. 320 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо речення та перекладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10% від оцінки). Перекладання модулів і тем відбувається за наявності підтверджених поважних причин (наприклад, довідка від лікаря).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, у середовищі MOODLE).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модулі 1-2 усне опитування, завдання	60
ІНДЗ (модулі 1-2)	20
Підсумкове тестування (модулі 1-2) – тести, завдання	20
Всього	100

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом